

Kijktip: Kan dit ook in Nederland?

Korte omschrijving werkvorm

Aan de hand van twee filmpjes laat u leerlingen nadenken over de vraag of een onafhankelijkheidsstrijd zoals in Catalonië zich ook in Nederland zou kunnen afspelen. De leerlingen ontdekken dat er een aantal verschillen zijn tussen Spaanse regio's en Nederlandse provincies.

Leerdoel

- Leerlingen krijgen inzicht in het verschil tussen een autonome regio en een provincie onder een centrale regering.

Bronnen

- Volkskrant - Het referendum over de onafhankelijkheid van Catalonië uitgelegd in 3 minuten: <https://www.youtube.com/watch?v=rVTsIPOjBcE>
- PowNed - Fryslân, Catalonië van Nederland: <https://www.youtube.com/watch?v=fyC7G0rRWd4>
- NOS op 3 - Komt er een onafhankelijk Catalonië? <https://www.youtube.com/watch?v=85cJfiFwfI0>
- Optioneel: Jeugdjournaal 2 november 2017 <https://jeugdjournaal.nl/artikel/2200926-strijd-voor-onafhankelijk-catalonie-gaat-verder-vanuit-belgie.html>

Duur

ca. 15-20 minuten (excl. verdieping)

Handleiding

1. Introduceer de kwestie van de Catalaanse onafhankelijkheidsstrijd in grote lijnen: Op 21 december zijn er verkiezingen in Catalonië. Daarbij draait het om de kwestie of Catalonië onafhankelijk moet worden van Spanje. In de aanloop naar deze verkiezingen ging het er soms hard aan toe. Bekijk de eerste 37 seconden van het Volkskrant-filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=rVTsIPOjBcE> tot en met 'Het is hier onvoorstelbaar'. Doet u ook de verdiepingsopdracht? Laat dan het filmpje op pauze staan, bij stap 6 heeft u het vervolg nodig.
2. Bekijk het filmpje van PowNed: Fryslân, Catalonië van Nederland (ruim anderhalve minuut) <https://www.youtube.com/watch?v=fyC7G0rRWd4>
3. Leergesprek aan de hand van de vraag: is het echt onvoorstelbaar dat er in Nederland een onafhankelijkheidsstrijd komt, bijv. in Friesland? Betrek bij het gesprek het standpunt van de Fryske Nasjonale Partij, die wel meer autonomie/zelfbestuur wil voor de provincie(s), maar niet streeft naar totale onafhankelijkheid (<http://www.fnp.fr/nederlands/standpunten-programma/kernwaarden-van-de-fnp/> of <http://www.fnp.fr/frysk/standpunten-program/kearnwearden-fan-de-fnp/>)

4. Laat de animatie van NOS op 3 zien over het onafhankelijkheidsstreven van Catalonië <https://www.youtube.com/watch?v=85cjfiFwf10> (ca. anderhalve minuut). Het grote verschil met Nederlandse provincies wordt duidelijk op 0:20. Catalonië is een autonome regio, met een eigen regering.
5. Leergesprek aan de hand van de vraag: wat zijn de verschillen tussen Nederlandse provincies en Spaanse regio's?

Beantwoord tot slot nogmaals met de klas de vraag: is het voorstelbaar dat er in Nederland een onafhankelijkheidsstrijd komt, bijv. in Friesland?

Het gaat hierbij niet om hét (juiste) antwoord, maar om de gebruikte argumenten, bijvoorbeeld:

- ja, want een partij als de FNP wil (grotere) zelfstandigheid van Friesland.
- nee, want in tegenstelling tot Spaanse regio's hebben Nederlandse provincies geen eigen regering.
- nee, want Nederlandse provincies zijn veel kleiner/niet rijk genoeg en zouden zelfstandig niet kunnen overleven.

Verdieping (15-20 minuten)

6. Vertel over de voorgeschiedenis van de verkiezingen: het referendum van 1 oktober waarin Catalanen mochten stemmen voor of tegen onafhankelijkheid. Bekijk het vervolg van het eerste filmpje, tot 1:50 <https://youtu.be/rVTslPOjBcE?t=37> (Daarna, in het laatste deel van het filmpje, wordt het verband gelegd met de voorgeschiedenis ten tijde van Franco. De druk van Catalaanse zijde bestaat uit het dreigement dat ambtenaren die niet meewerken aan de onafhankelijkheid ontslagen zullen worden.)
7. Deel het werkblad uit.
8. Laat het filmpje *Campagnestart Puigdemont in Brugge* zien (ca 1 minuut): [@t.mp4](https://media.zie.nl/m/f5azb4uf19oo)
9. Laat de leerlingen *na afloop van het filmpje* de vragen op het werkblad beantwoorden. Geef de gelegenheid hun antwoorden op de vragen te bespreken in duo's of kleine groepjes.
10. Bespreek de antwoorden klassikaal.

Werkblad

1. In de openingszin wordt gesproken van de 'afgezette' Catalaanse president. Waarom is hij afgezet en wie heeft dat gedaan?

---

2. Op 0:17 lees je: 'De ontslagen Catalaanse leider presenteerde in Brugge zijn kandidatenlijst voor de verkiezingen' Waarom doet Puigdemont dit in België?

---

3. Op 0:30 spreekt Puigdemont van 'een kandidatenlijst van wie president Rajoy hoopt dat die niet wint.' Waarom hoopt president Rajoy dat deze kandidatenlijst niet wint?

---

4. Op 0:57: (De verkiezingen gaan over de vraag) 'of Catalanen het invoeren van artikel 155 accepteren of niet'.

Via artikel 155 van de grondwet heeft Spanje het zelfbestuur van Catalonië opgeheven. Waarover gaan de verkiezingen dus volgens Puigdemont?

Antwoorden

1. In de openingszin wordt gesproken van de 'afgezette' Catalaanse president. Waarom is hij afgezet en wie heeft dat gedaan?

De Catalaanse regiopresident Puigdemont is uit zijn ambt gezet door de Spaanse regering o.l.v. premier Rajoy, omdat de regioregering van Catalonië door het referendum over de onafhankelijkheid te houden de Spaanse grondwet heeft overtreden en met het eenzijdig uitroepen van de onafhankelijkheid van Catalonië de wettelijk vastgelegde eenheid van de Spaanse natie bedreigt.

2. Op 0:17 lees je: 'De ontslagen Catalaanse leider presenteerde in Brugge zijn kandidatenlijst voor de verkiezingen' Waarom doet Puigdemont dit in België?

Nadat de Spaanse regering de regioregering van Puigdemont had ontbonden, vervolgde de Spaanse justitie de afgezette Catalaanse bestuurders voor hun pogingen Catalonië af te scheiden. Daarop vluchtte Puigdemont met enkele ministers naar België, waar zich (in Brussel) het 'hoofdkwartier' van de Europese Unie bevindt.

3. Op 0:30 spreekt Puigdemont van 'een kandidatenlijst van wie president Rajoy hoopt dat die niet wint.' Waarom hoopt president Rajoy dat deze kandidatenlijst niet wint?

De Spaanse regering o.l.v. premier Rajoy hoopt dat bij de regioverkiezingen in Catalonië de bevolking in meerderheid kiest voor partijen die Catalonië binnen Spanje willen houden. Hij wil dus dat de partijen die de onafhankelijkheid nastreven, waaronder die van Puigdemont, de meerderheid kwijtraken.

4. Op 0:57: (De verkiezingen gaan over de vraag) 'of Catalanen het invoeren van artikel 155 accepteren of niet'.

Via artikel 155 van de grondwet heeft Spanje het zelfbestuur van Catalonië opgeheven. Waarover gaan de verkiezingen dus volgens Puigdemont?

Puigdemont wil dat de kiezers zich – met hun stem voor een partij - uitspreken over (het afpakken van) de onafhankelijkheid van Catalonië.